

Pere Pena, el caçador de paraules

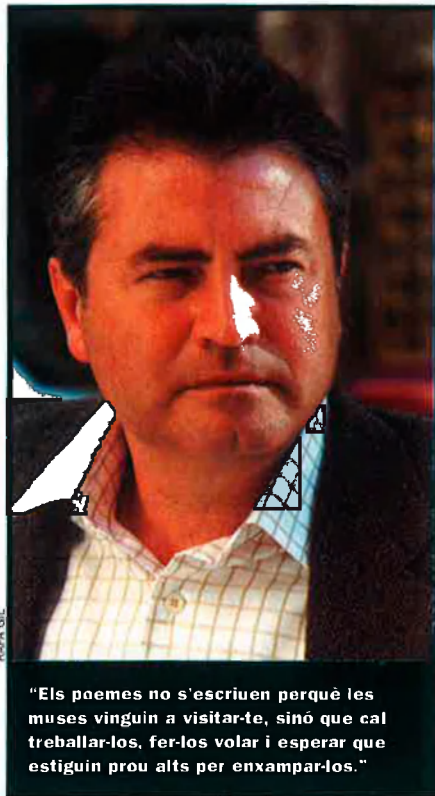
Pere Pena Jové
(Seròs, Segrià, 1962)
és el darrer guanyador
del Premi Octubre
de poesia Vicent
Andrés Estellés,
amb 'Plom a les ales',
recentment publicat per
Edicions Tres i Quatre.
L'autor confia
encara en la paraula
i està convençut
que la poesia "mai no
passarà de moda".

“Tot i els desastres vitals sempre és possible continuar endavant.” Aquest és el punt de partida del poemari *Plom a les ales*, guanyador de l'última edició del premi Vicent Andrés Estellés. El seu autor és el lleidatà Pere Pena, que amb quaranta anys fets s'ha estrenat com a poeta amb aquest llibre publicat per 3i4. Insòlit. “Una de les coses més curioses que ens va portar la modernitat és el prestigi de la joventut. Moltes persones, lúcides i amb un gran talent, han cregut en el mite de la joventut i han considerat l'edat madura una etapa de la vida sense interès, inútil i humiliant.” La cita és de Pere Rovira. “No sé per què he tardat tant a començar a escriure.” Pere Pena ho diu mecànicament, una mica cansat de justificar-se. Però sí que ho sap. “Per una qüestió lingüística”, admet. La seva formació acadèmica va ser en castellà, com les seves referències literàries. Va provar d'escriure en aquesta llengua, “però no em reconeixia”. El català, tot i ser la seva llengua, li resultava fred i distant. Després van venir les lectures de Gabriel Ferrater, Joan Vinyoli, Vicent Andrés Estellés, Joan Margarit, Pere Rovira, Francesc Parcerisas... “Aquests poemes m'eren més propers que els de Carner o Foix.” Li va anar “agafant l'aire” i es va deixar portar. Sense presses. Fa quatre anys, quan va néixer la seva filla Joana, li va escriure un conte infantil. El poeta ha anat creixent amb la nena. I s'ha fet gran.

Miquel de Palol ha aconseguit la proesa de ficar a les llistes dels llibres més venuts el seu darrer poemari, *Nocturns*. Té truc. En el pròleg d'aquest llibre s'afirma que el català literari desafina. Que la llengua es va empobrint no és cap secret. N'hi ha prou a mirar la tele-

visió per constatar-ho. Però també hi ha excepcions. I Pere Pena n'és una. Aquesta llengua que tant se li va resistir és ara la seva millor arma. *Plom a les ales* contradiu Palol. O el referma. És un llibre “clar però no senzill” en el qual Pena busca que els poemes funcionin “sintàcticament i gramaticalment”. I funcionen. Però és més que això. L'autor ha furgat en la memòria fins a fer cap al Seròs de la seva infantesa. Un món rural allunyat de qualsevol bucolisme. “No creix res a l'asfalt de les ciutats/ pensa ara que veu caure la tarda/ rere els blocs de ciment com un colom malalt.” Poc abans que sortís publicat el llibre, quan aquest doctor en Filologia Hispànica ja havia estat guardonat amb el Vicent Andrés Estellés a València, no les tenia totes. “Sóc conscient que una part de la crítica potser no entendreà el poemari.” Anava errat. Aquest món salvatge i fecund és la vida. Paradoxalment en el llibre té molt de pes la mort. El títol cinegètic dóna una pista de per on van els trets (en el sentit literal de l'expressió). “És un poemari amb dues parts ben diferenciades: *Heretats* i *Cor de perdium*. En la primera parlo de l'herència com una càrrega, però també com una font de coneixement. Les herències, ja siguin familiars o sentimentals, condicionen el nostre present des del passat. No miro enrere amb nostàlgia, sinó amb voluntat analítica. La segona part és una reflexió sobre la mort, sobre les situacions límit. En la caça, la presa lluita, no es deixa atrapar i encara que estigui ferida, tracta de fugir, no es rendeix fàcilment.” Ho compara amb l'ofici literari. “La caça i la poesia tenen moltes coses en comú”, assegura conscient que més d'un lector s'escandalitzarà. “Els poemes no s'escriuen perquè les muses vinguin a visitar-te, sinó que cal treballar-

los, insistir-hi, fer-los volar i esperar que estiguin prou alts per enxampar-los.” Assegura que caçar “no és matar un animal”, sinó que això “és l’inevitable”. I no és gens fàcil. L’animal lluita fins al final i encara que pesi el plom a les ales tractarà d’aixecar el vol. “Jo sóc aquesta mà que el mira als ulls/ el que no es veu, el tret que atura els gossos/ els corns i els crits llunyans. Jo sóc la mort”, diu en un dels poemes. La mort d’un porc senglar no des del punt de vista de l’espectador, que assisteix al macabre espectacle de la sang, sinó de l’home que ha anat a trobar-se’l cara a cara a la serra. Se’l podria acusar de ser políticament incorrecte. De segur que a Pere Pena se li escaparia una mitja rialla irònica que és molt seva. No hi ha prejudicis a *Plom a les ales*. Potser per això la primera part del llibre, *Heretats*, és tan singular. “La gent de la meua generació vam viure el franquisme des de la perspectiva de la infància. Hem anat a campaments de l’OJE sense ser-ne conscients, hem fet d’escolanets, hem participat en processons religioses i a les nostres famílies s’ha guardat un silenci històric que també ens ha marcat. Jo no vaig saber fins que vaig ser gran que el meu avi va estar pres i va ser represaliat per les seves idees polítiques.” Aquest món ja només existeix en uns versos que semblen inspirats en el realisme màgic. “Processó del Sant Àngel/ Com un exèrcit, tots marxem en fila/ a banda i banda del camí.” És una mirada ingènua i alegre, no contaminada, però alhora reflexiva i madura. Una mirada que res té a veure amb la ironia de la poesia social

“Els poemes no s’escriuen perquè les muses vinguin a visitar-te, sinó que cal treballar-los, fer-los volar i esperar que estiguin prou alts per enxampar-los.”

“Potser no tornaré a sentir la necessitat d’escriure. El que tinc clar és que no escriuré un llibre perquè sí”

que es produïa als anys seixanta, quan el xiquet que va ser Pere Pena vivia els seus versos. Hi ha un temps per viure i un per escriure, ja ho diuen. Però Pena no sap si li ha arribat aquest temps d’escriure. De fet, no té clar que després de *Plom a les ales* vingui un altre poemari. “No sé si hi haurà un segon llibre”, assegura. Suposem que són els efectes de la ressaca del prestigiós guardó, de la publicació del llibre, de les crítiques unànimement elogioses... “Potser no tornaré a sentir la necessitat d’escriure”, diu sense massa racança. “El que tinc clar és que no escriuré un segon llibre perquè sí.” Pere Pena, un dels màxims especialistes en la poesia de José Agustín Goytisolo, fa de professor de secundària a la Segarra. “Treballem sense mitjans.” Li dol que la política no aposti fort per la cultura. “A la llarga, dóna fruits.” Però no és catastrofista. “Mai no s’havia llegit tant com ara”, recorda. També poesia. “Els recitals poètics sempre són plens a vessar, i això no pot ser casualitat.” Convençut que la poesia “mai no passarà de moda”, recorda que fins a cert punt les cançons que porten de cap els adolescents no són res més que “poemes degenerats”. I aprofita per reclamar una mena d’*Operación triunfo* literària. “La televisió hauria d’arriscar-se més i fer programes de literatura, però que enganxin, no com el de Sánchez Dragó.” Que ningú no s’espanti. Pere Pena no és home de vegetar davant el sofà, sinó un contertuli apassionat amb el cor a l’esquerra i la sang roja.

Anna Sàez

SALA L'HORTA
Us convida a la comèdia

AMORS IMPOSSIBLES de la Cia. Nas Teatre

Presentant aquest anunciobtidràs dues entrades per a la funció del dissabte 8 de març a les 22.30 h.

Cal telefonar al 963 75 96 43 abans del 7 de març.
Les entrades són limitades.

**SALA L'HORTA C/ San Martí de Porres, 17
Castellar-Oliveral (València).**

963 759 643